

Nr 61

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59, i vad propositionen avser socialdepartementets verksamhetsområde.

(3:e avd.)

Driftbudgeten

Femte huvudtiteln

1:o) Ytterligare kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. Kungl. Maj:t har i propositionen nr 125 (bilaga 2, punkt 1, s. 7—10 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 13 mars 1959) föreslagit riksdagen att till Ytterligare kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 000 kronor.

Under rubriken Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. har för innevarande budgetår anvisats å riksstaten ett reservationsanslag av 30 000 000 kronor och på tilläggsstat II (prop. 1959:2, SU 17, rskr 51) ett reservationsanslag av 71 000 000 kronor. Inberäknat reservation från föregående budgetår och väntade inkomster, tillhoppa ca 28 000 000 kronor, står 129 000 000 kronor till förfogande under nämnda anslag. Under rubriken Beredskapsarbeten på vägar och gator — vilket anslag avräknas mot automobilskattemedlen — har för innevarande budgetår anvisats på riksstaten ett reservationsanslag av 50 000 000 kronor och på tilläggsstat II ett reservationsanslag av 75 000 000 kronor. Härtill kommer en reservation från föregående budgetår på ca 15 000 000 kronor. Till förfogande står sålunda under detta anslag ca 140 000 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har (skr. 30/1 1959) inkommit med framställning om ytterligare anslag å tilläggsstat för ifrågavarande ändamål.

Departementschefen erinrar, att han vid anmälan av årets statsverksproposition, femte huvudtiteln, redogjorde för den verksamhet, som med anledning av det försvagade sysselsättningsläget innevarande budgetår vidtagits eller planerades och som bekostas huvudsakligen med de under femte huvudtiteln anvisade särskilda arbetsmarknadsanslagen. Under tiden sedan statsverkspropositionen lades fram har utvecklingen varit sådan, att

programmet för sysselsättningsstödjande åtgärder ansetts böra upprätthållas och på vissa punkter intensifieras ytterligare. Den omständigheten att antalet vid arbetsförmedlingarna anmälda arbetslösa vid räkningen i mitten av februari visat en betydande nedgång jämfört med antalet i januari (ca 60 000 arbetslösa i februari mot ca 73 000 i januari) synes, med hänsyn till den betydande arbetslöshet som fortfarande kvarstår, inte böra ge anledning till någon minskning av åtgärderna.

Verksamheten bedrivs enligt samma riktlinjer som tidigare, d. v. s. genom omskolningskurser och andra rörlighetsbefrämjande åtgärder, industribeställningar, beredskapsarbeten m. m. I detta sammanhang anmäles, att Kungl. Maj:t den 6 mars 1959 bemyndigat överstyrelsen för yrkesutbildning att av anslaget till Bidrag till vissa omskolningskurser m. m. taga i anspråk 10 000 000 kronor utöver tidigare medgivna 15 000 000 kronor, varför detta anslag, som i riksstaten är uppfört med 2 500 000 kronor, får belastas med sammanlagt 25 000 000 kronor innevarande budgetår. Vidare anmäles, att Kungl. Maj:t samma dag bemyndigat arbetsmarknadsstyrelsen att bevilja primärkommuner bidrag till projektering av husbyggnadsföretag, vilka kan utföras till motverkande av arbetslöshet (dock ej bostadshus som kan tertiärbelånas). Bidrag har tidigare lämnats endast till detaljplanering av anläggningsarbeten, främst vattenlednings- och avloppsarbeten. Bidrag till projektering av husbyggnad, till vars utförande statsbidrag utgår (t. ex. ålderdomshem, skall som regel återbetalas, när sistnämnda bidrag utbetalas.

Arbetsmarknadsstyrelsens nu föreliggande framställning gäller ökning av medelsanvisningen till beredskapsarbeten. Det program för sådana arbeten, som låg till grund för den tidigare beräkningen av medelsbehovet innevarande budgetår, innefattade sammanlagt 1 400 000 dagsverken och en sysselsättning av 10 500 man i mars månad. Detta program har ansetts böra utvidgas till 1 700 000 dagsverken och en högsta sysselsättning av 14 000 man. Arbetsmarknadsstyrelsens beräkningar av medelsbehovet för sistnämnda program innefattar också en omräkning av kostnaderna med hänsyn till att kostnaden per dagsverke visat sig bli något högre än tidigare antagits. Departementschefen tillstyrker att medel beräknas för fullföljande av det nya programmet och anser det inte uteslulet, att även detta program kan behöva överskridas. Med hänsyn till ovissheten om utvecklingen på arbetsmarknaden under återstoden av budgetåret bör en betryggande marginal finnas, så att brådskande åtgärder inte skall behöva anstå i brist på medel. Enligt departementschefens mening bör ytterligare 45 000 000 kronor beräknas för beredskapsarbeten på vägar och gator samt ett lika stort belopp för övriga beredskapsarbeten. Härvid har departementschefen utgått ifrån att ett sådant överskjutande av kostnader för vissa industribeställningar till anslag för nästa budgetår, som arbetsmarknadsstyrelsen tänkt sig, bör äga rum endast om det befinner sig oundgängligen nödvändigt.

Såsom förut nämnts står för innevarande budgetår till förfogande

129 000 000 kronor under anslaget Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. och 140 000 000 kronor under anslaget Beredskapsarbeten på vägar och gator eller sammanlagt 269 000 000 kronor. Vid bifall till de nu förordade förslagen kommer det sammanlagda beloppet att stiga till (269 000 000 + 45 000 000 + 45 000 000) 359 000 000 kronor. Som jämförelse nämnes, att utgifterna för motsvarande ändamål under budgetåret 1957/58 uppgick till ca 112 000 000 kronor.

De ytterligare anslag på tilläggsstat, som i det föregående tillstyrkts, bör anvisas, 45 000 000 kronor under rubriken Ytterligare kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. och 45 000 000 kronor under rubriken Ytterligare medel till beredskapsarbeten på vägar och gator.

Beträffande sistnämnda anslag göres hemställen under nästföljande punkt.

Utskottet. Genom tidigare anvisade anslag står för innevarande budgetår till förfogande för arbetsmarknadsreglerande åtgärder sammanlagt 269 milj. kronor, varav 129 milj. kronor under anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. och 140 milj. kronor under anslaget till Beredskapsarbeten på vägar och gator.

Av propositionens redogörelse framgår att det i nuvarande arbetsmarknadsläge är osäkert om dessa medel kommer att visa sig tillräckliga. Då det som departementschefen framhållit måste anses angeläget, att brådskande åtgärder inte behöver anstå i brist på medel, finner sig utskottet böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag till ytterligare medelsanvisningar avseende tillhoppa 90 milj. kronor.

Utskottet hemställer i förevarande sammanhang,

att riksdagen må till *Ytterligare kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 000 kronor.

2:o) *Ytterligare medel till beredskapsarbeten på vägar och gator.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 10) och under åberopande av vad utskottet anfört under nästföregående punkt hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ytterligare medel till beredskapsarbeten på vägar och gator* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Stockholm den 17 april 1959

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 62.